

21 באפריל 2025

לכבוד

גלי בהרב- מיארה, עו"ד
עמית איסמן, עו"ד
דני לוי, רב ניצב
היועצת המשפטית לממשלה
פרקליט המדינה
מפכ"ל משטרת ישראל
lishkat-yoetz@justice.gov.il
state-attorney@justice.gov.il
ishkatmafcal@police.gov.il

שלום רב,

הנדון: דרישה לפתוח בחקירה פלילית נגד ראש הממשלה לאור תצהיר ראש השב"כ

- פנייה זו נשלחת אליכם מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, בבקשה דחופה לפתוח בחקירה פלילית נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו לאור תצהיר ראש השב"כ רונן בר, שהוגש היום לבג"ץ.
- כפי שיוסבר להלן, אין זה נכון לבחון את התצהיר אך ורק בהקשר של ההליכים בבג"ץ בנוגע לחוקיות הדחת בר, תוך התעלמות מהמשמעות הפלילית החמורות שעולות ממנו. התעלמות כזו עלולה לפגוע בדמוקרטיה ובשלטון החוק בישראל לא פחות מן המעשים המיוחסים לראש הממשלה עצמו.
- המתואר בתצהיר ראש השב"כ מעורר חשד ממשי לכך שראש הממשלה ביצע עבירות פליליות לפי הוראות סעיפים 280, 244 ו-284 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, האוסרות על שיבוש הליכי חקירה ומשפט, שימוש לרעה בכוח המשרה והפרת אמונים.
- בין היתר, בתצהיר ראש השב"כ (הגלוי לציבור) נחשפו פרטים כדלקמן:
 - דרישות לא חוקיות של ראש הממשלה לפגיעה לא כדין בזכויות אדם של אזרחים המשתתפים במחאה ובהפגנות נגד הממשלה (סעיף 6 לתצהיר): ראש הממשלה חזר וביקש מראש השב"כ לפעול כלפי המחאה ופעיליה בניגוד לסמכויות השב"כ ותפקידיו, והתבחינים שנקבעו על פיהם, כולל העברת פרטים באשר לזהותם של הפעילים ופיקוח על "מממני מחאות"; בחלק מהמקרים, ראש הממשלה פעל באופן אקטיבי כדי שלא יהיה תיעוד לבקשותיו (הורה למזכיר הצבאי ולקלדנית לצאת מהחדר).
 - דרישה לא חוקית של ראש הממשלה לאי-ציית לחוק (סעיף 6 (ו) לתצהיר): ראש הממשלה הבהיר לראש השב"כ, שככל שיתקיים משבר חוקתי, עליו "לציית לראש הממשלה ולא לבג"ץ".

- ג. דרישה לא חוקית של ראש הממשלה לסיוע בשיבוש הליכי המשפט נגדו וניסיון להחתים את ראש השב"כ על חוות דעת כוזבת (סעיף 7 לתצהיר): ראש הממשלה פנה לראש השב"כ "באופן חריג וחוזר ונשנה" בדרישה למתן הנחיות ביטחוניות שימנעו את האפשרות להמשך ניהול המשפט נגדו בתיקי האלפים. כמו כן, נעשה ניסיון לכפות על ראש השב"כ נוסח של חוות דעת מקצועית בעניין ש"נוסחה על ידי ראש הממשלה או מי מטעמו", תוך שראש השב"כ נדרש להציגה כמסמך מטעם עצמו.
- ד. מסכת לחצים של ראש הממשלה על ראש השב"כ כדי לשבש את הליכי החקירה נגד עובדי לשכתו (סעיפים 8 ו-10 לתצהיר): ראש השב"כ פירט כיצד פיטוריו ומסע ההסתה נגדו נועדו לשבש את החקירות שמנהלות על ידי השב"כ נגד עובדי לשכת ראש הממשלה, בפרשות הדלפת המסמכים וקשריהם עם קטאר.
5. על פי פסיקת בית המשפט העליון, העבירה של שימוש לרעה בכוח המשרה (סעיף 280 לחוק העונשין) נועדה לסייע במאבק לשמירה על ניקיון פועלו של השירות הציבורי ועל אמון הציבור בו. ביסודה של העבירה עומד הרצון להגן על הפרט מפני הפעלת שרירות לב על-ידי עובדי הציבור אשר לשירותיהם הוא נזקק.¹
6. עוד פסק בית המשפט העליון, לעניין הערכים שמוגנים בעבירת הפרת האמונים (סעיף 284 לחוק העונשין), שאלו כוללים את שמירת אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של עובדי הציבור, פעילותו התקינה של המינהל הציבורי, מניעת ניצול לרעה של הכוח שהופקד בידי עובד הציבור, הבטחת התנהגות ראויה ומניעת מעשים לא ראויים, מניעת השגת הנאה אסורה לעובד הציבור עצמו או למישהו אחר, מניעת גרימת נזק לציבור והגנה על ערכי הדמוקרטיה.²
7. וכך פורשו יסודות עבירת שיבוש הליכי חקירה ומשפט (סעיף 244 לחוק העונשין), בפסק דינה של הנשיאה (בדימוס) דורית ביניש:

"היסוד העובדתי של העבירה כולל רכיב התנהגותי של "העושה דבר" מן הדברים המנויים בסעיף וכן נסיבה של "הליך שיפוטי". היסוד הנפשי של העבירה כולל מלבד מודעות לטיב ההתנהגות ולקיום הנסיבות, גם "כוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין". מנוסח סעיף 244 לחוק עולה כי אין הכרח להוכיח גרימת תוצאה של שיבוש מהלכי משפט. על-כן מהווה העבירה לפי סעיף 244 לחוק עבירת התנהגות ולא עבירת תוצאה. הנחת המחוקק היא שהפגיעה באושיות המשפט על-ידי מעשה שנעשה מתוך שאיפה לשיבוש הליכים היא כה חמורה ומסוכנת, עד כי אסר על כך בלי לדרוש שיתקיים שיבוש הליכים ממש [...] גבולותיו של הביטוי "העושה דבר" רחבים הם. נוכח הגדרת "מעשה" בסעיף 18 לחוק העונשין הוכרעה השאלה שנידונה

¹ ראו למשל, פסקה 6 לפסק דינה של הש' עדנה ארבל בתיק עפ 766/07 ברק כהן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.11.2007); ועפ 4148/96 מדינת ישראל נ' יעקב גנות (פורסם בנבו, 29.12.1996).
² ראו למשל, רעפ 6477/20 ניסו שחם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.11.2021); דנפ 1397/03 מדינת ישראל נ' שמעון שבס (פורסם בנבו, 30.11.2004); יאיר לבנה, הפרת אמונים של עובד הציבור, ספר אליהו מצא, 565 (2015).

בעבר בפסיקה, ולפיה "מעשה" כולל "מחדל". השאלה מה נכלל בגדר "מעשה" היא מורכבת, והמענה לה עשוי להשתנות על-פי תוכנו של האירוע הקונקרטי הנכלל בביטוי "העושה דבר" בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.³

8. לאור כל האמור לעיל, אבקשכם להודיע ללא דיחוי על פתיחת חקירה פלילית נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו בחשד לביצוע העבירות הנ"ל ועבירות רלוונטיות נוספות.

בכבוד רב,

עינת עובדיה, מנכ"לית
מכון זולת

³ רעפ 7153/99 אורי אלגד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.8.2001) (פסקאות 8 ו-9).